Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2018:36

LS 2017-1197

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning

§ 94
Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning

LS 2017-1197

Ärendebeskrivning

Förslag till ny policy för inköp för Stockholms läns landsting i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018 och landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting. Förslag till förändringar i landstingsstyrelsens reglemente och delegationsordning i syfte att tydliggöra landstingsstyrelsens ansvar i linje med förslag till policy för inköp.

Beslutsunderlag

Centrala samverkansgruppens minnesanteckningar den 28 mars 2018
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till policy för inköp för Stockholms läns landsting
Förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder
Förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen
Förteckning över inkomna yttranden över förslag till policy för inköp
Sammanställning av remissynpunkter på förslag till policy för inköp
Remissversion av policy för inköp 22 december 2017 (bifogas ej)

Yrkanden

I ärendet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 4 april 2018.

Deltar ej i beslut

Erika Ullberg (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.
Tomas Eriksson (MP) anmäler att MP-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Policy för inköp för Stockholms läns landsting, i enlighet med förslag och att nuvarande Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 upphör att gälla

att fastställa ändring av reglemente för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Policy för inköp besluta om riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till ansvarsfördelning avseende inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar

att uppdra åt samtliga bolagsstyrelser och nämnder att se över sina respektive delegationsordning för att säkerställa att de är i enlighet med Policy för inköp samt tillförsäkrar nämnden/styrelsen tillräcklig kontroll över inköpsverksamheten

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med vid besluten gällande delegationsordning för landstingsstyrelsen, om inget annat beslut gällande dessa upphandlingar fattas

att uppdra åt landstingsdirektören att under 2018 utifrån Policy för inköp återkomma till landstingsstyrelsen med förslag till riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag och som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att fastställa ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen med undantag för de upphandlingar som redan är påbörjade för vilka den nu gällande delegationsordningen ska gälla

att uppdra åt landstingsdirektören att se över landstingsstyrelsens delegationsordning för att säkerställa att den är i enlighet med Policy för inköp samt tillförsäkrar styrelsen tillräcklig kontroll över inköpsverksamheten.

Särskilt uttalande

Erika Ullberg (S) anmäler att S-ledamöterna lägger ett särskilt uttalande till protokollet (bilaga). Gunilla Roxby Cromvall (V) instämmer i Socialdemokraternas särskilda uttalande.

Tomas Eriksson (MP) anmäler att MP-ledamöterna lägger ett särskilt uttalande till protokollet (bilaga).

Expedieras till

Landstingsfullmäktige
Akten

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-04-04

LS 2017-1197

Landstingsstyrelsen

Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Förslag till ny policy för inköp för Stockholms läns landsting i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018 och landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting. Förslag till förändringar i landstingsstyrelsens reglemente och delegationsordning i syfte att tydliggöra landstingsstyrelsens ansvar i linje med förslag till policy för inköp.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Policy för inköp för Stockholms läns landsting, i enlighet med förslag och att nuvarande Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 upphör att gälla

att fastställa ändring av reglemente för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Policy för inköp besluta om riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag som ersätter Riktlinjer för upphandling
LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till ansvarsfördelning avseende inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar

att uppdra åt samtliga bolagsstyrelser och nämnder att se över sina respektive delegationsordning för att säkerställa att de är i enlighet med Policy för inköp samt tillförsäkrar nämnden/styrelsen tillräcklig kontroll över inköpsverksamheten

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med vid besluten gällande delegationsordning för landstingsstyrelsen, om inget annat beslut gällande dessa upphandlingar fattas

att uppdra åt landstingsdirektören att under 2018 utifrån Policy för inköp återkomma till landstingsstyrelsen med förslag till riktlinjer för inköp gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag och som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att fastställa ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen med undantag för de upphandlingar som redan är påbörjade för vilka den nu gällande delegationsordningen ska gälla.

att uppdra åt landstingsdirektören att se över landstingsstyrelsens delegationsordning för att säkerställa att den är i enlighet med Policy för inköp samt tillförsäkrar styrelsen tillräcklig kontroll över inköpsverksamheten

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingsstyrelsen instämmer i landstingsdirektörens yttrande och vill för egen del tillägga följande.

Med den nu föreslagna Policy för inköp tar Stockholms läns landsting ett antal avgörande steg på resan mot att bli Sveriges bästa offentliga upphandlare. Landstingets inköp ska leda till att invånarna i Stockholms läns landsting får den bästa vården och den bästa kollektivtrafiken för pengarna. Landstinget har stora möjligheter att ta ledartröjan bland Sveriges upphandlande regioner och landsting för att driva förändringar i utbud som gynnar medborgarna i form av bättre kvalitet till bättre priser.

För att kunna ta till vara den möjligheten krävs att landstinget på ett bättre sätt än idag tar till vara den samlade storleken av sina inköp. Vi måste också utmana våra leverantörer till innovation, effektivisering och kvalitetsutveckling till en så låg kostnad som möjligt för skattebetalarna. I landstingets inköpsarbete är det därför viktigt att främja konkurrens och en mångfald av aktörer – inte enbart stora företag - som vill och kan lämna anbud i upphandlingar. Det är i inköpsarbetet vidare av stor vikt att ha seriösa leverantörer med god etisk kompass och uppförande som vill bidra till att nå även landstingets ambitiösa hållbarhetsmål.

Ändringen av namn, från den nuvarande Upphandlingspolicyn till den nu föreslagna Policy för inköp, har gjorts för att tydliggöra en förflyttning där inköp är ett bredare perspektiv som inbegriper såväl strategiskt arbete som analys och planering, upphandling, avrop, uppföljning och erfarenhetsåterföring samt kunskapsutveckling. Alla dessa aspekter är väsentligt förstärkta i förslaget till ny policy.

Policyn tydliggör att landstingsstyrelsen har ansvar för den strategiska ledningen och för att samordna kompetensutveckla och sprida kunskap inom landstingets samlade upphandlingsverksamhet helheten i inköpsarbetet, samtidigt som hela landstinget ska arbeta med kategoristyrning av sina inköp, med ett tydligt fokus på att vara en professionell beställare, affärsmässighet, konkurrens och innovation samt hållbarhet och affärsetik. I policyn tydliggörs ansvarsfördelningen inom landstinget för inköpen och tillsammans med att landstingets inköpsarbete ska bedrivas kategoristyrt, ska det leda till att samordningsvinster kan identifieras och realiseras.

Den föreslagna policyn omfattar, utöver upphandlingslagarna, även inköp som görs enligt lagen om valfrihet. Stockholms läns landsting är det landsting i Sverige som har den mest omfattande valfriheten för medborgarna genom vårdvalen. Det är naturligt att inköpsarbetet ska bedrivas enligt samma principer oavsett vilken lag som tillämpas.

Styrande principer
I den föreslagna Policy för inköp fastslås och förklaras de styrande principer som landstingets inköpsarbete ska präglas av. I grunden ligger att allt inköpsarbete ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och de grundläggande principer som gäller för offentlig upphandling samt i enlighet med denna policy och övriga beslut i landstingsfullmäktige. Utöver det anges i policyn de principer som särskilt ska prägla landstingets inköpsarbete: landstinget ska vara en professionell beställare och inköpsarbetet präglas av affärsmässighet, konkurrens och innovation samt

av hållbarhet och affärsetik. Principerna konkretiseras i policyn för att tydliggöra hur landstinget ska genomföra sina inköp. Som exempel kan nämnas att vikten av god planering, genomtänkt kravställning och systematisk uppföljning beskrivs, att inköpsarbetet ska ge rätt varor, tjänster och byggentreprenader till bästa möjliga pris ur ett totalkostnadsperspektiv, att arbetet ska bedrivas kategoristyrt, främja nya lösningar och innovation, främja hållbarhet och att alla leverantörer ska behandlas likvärdigt och opartiskt.

Principerna är en viktig del i att landstinget som inköpare ska arbeta åt samma håll, med samma prioriteringar, att leverantörer som möter landstinget i affärer ska veta vad de kan förvänta sig av landstinget som beställare. De driver också arbetet mot att landstinget ska bli Sveriges bästa offentliga upphandlare i och med att de visar hur detta konkret ska göras.

Ansvarsfördelning
Den nu föreslagna Policy för inköp har efter remissbehandling förtydligats avseende ansvarsfördelningen mellan central och lokal nivå för att tydliggöra avsikten med policyn.

I förslaget till Policy för inköp tydliggörs landstingsstyrelsens ansvar för styrning och strategisk ledning av inköp samt övergripande frågor kring inköpsarbetet. Policyn klargör också att landstingsstyrelsen har ett uppsiktsansvar över den samlade landstingsverksamheten även avseende inköp och ska säkerställa att inköp bedrivs i enlighet med beslut, styrande dokument och tillämplig lag inom samtliga nämnder och bolag. Vidare har den strategiska nivån ett ansvar för att dra lärdomar utifrån de samlade inköpen och sträva efter ständig förbättring. För att stödja nämnder och bolag som har behov av kompetens till sitt inköpsarbete ansvarar landstingsstyrelsen enligt policyn för att det inom landstinget finns ett inköps- och upphandlingsstöd som erbjuder tjänster till nämnder och bolag mot ersättning. Stödet kan organiseras under landstingsstyrelsen eller under annan nämnd eller bolag. I förslag till förändring av reglemente fastslås att det är landstingsstyrelsen som tills annan lösning skapats tillhandahåller detta stöd till nämnder och bolag. Förslaget innebär dock att landstingsstyrelsen till skillnad mot idag ska börja ta betalt av nämnder och bolag för det upphandlingsstöd som tillhandahålls. Detta är i linje med den bärande princip som fullmäktige lagt fast i SLL Mål och budget 2018 om att det inte får förekomma några fria nyttigheter i koncernen, dvs. att den nämnd eller det bolag som nyttjar en tjänst eller vara ska betala för densamma. I övrigt innebär förslaget inga organisatoriska förändringar för nuvarande upphandlingsstöd.

Landstingsfullmäktige får enligt policyn en tydligare roll i inköpsarbetet, vilket är eftersträvansvärt som landstingets högsta beslutande organ. Fullmäktige ska besluta om vilka som ska omfattas av de centralt samordnade upphandlingarna. Det kommer i varje beslut om centralt samordnad upphandling bestämmas hur den ska genomföras och återrapporteras. Vad som är lämpligt är beroende av vad upphandlingen avser och får avgöras från fall till fall. För vissa upphandlingar finns ett särskilt intresse eller behov av att beslut om t.ex. fastställande av förfrågningsunderlagsunderlag och fattande av tilldelningsbeslut fattas på politisk nivå, medan det för andra upphandlingar kan vara tillräckligt att besluta om inriktning och sedan delegera genomförandet till en nämnd, styrelse, som kan ha rätt att delegera vidare till tjänsteman. Som tidigare ska också inköp av principiell beskaffenhet eller inköp som på annat sätt har större vikt för landstinget beslutas av landstingsfullmäktige.

Utöver landstingsstyrelsens och landstingsfullmäktiges roller och ansvar, tydliggörs i den föreslagna policyn även nämnders och bolags ansvar som upphandlande myndigheter. Varje nämnd och styrelse utgör en upphandlande myndighet, med eget ansvar för sina inköp, om inte landstingsfullmäktige angivit annat. De är ansvariga för att förutse behov, planera för inköpsprocesser och genomföra dem på ett ansvarsfullt sätt samt tillse att de har den kompetens som krävs för att utföra arbetet. Även i de fall som centralt samordnade upphandlingar ska genomföras kvarstår nämnders och bolags ansvar för att förutse sina behov och bistå med relevant underlag för att den samordnade upphandlingen ska kunna genomföras och även för att tillämpa avtalen på korrekt sätt. Om nämnden eller bolaget köper tjänster från det inköps- och upphandlingsstöd som ska finnas inom landstinget, kvarstår nämndens respektive bolagets ansvar för sina inköp och beslut om upphandlingar ska fortfarande fattas av respektive nämnd/bolag.

Centralt och lokalt samordnade upphandlingar
Av förslaget till Policy för inköp följer att landstingsfullmäktige, på landstingsstyrelsens förslag, ska besluta om inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar. De centralt samordnade upphandlingarna ska genomföras för flera, eller samtliga, nämnder och bolag. Den föreslagna ordningen innebär att det inför varje beslut om centralt samordnad upphandling ska göras ett gediget förarbete i form av analyser av hur inköpen genomförs till största möjliga nytta för medborgarna.

Vidare följer att det framöver inte är enbart centralt som samordnade upphandlingar kan genomföras. Lokala samordnade upphandlingar kan även genomföras av två eller flera nämnder eller bolag som samverkar i

planering och genomförandet av en lokalt samordnad upphandling. Till skillnad från nu gällande Upphandlingspolicy uppmanas nämnder och bolag att genomföra lokala samordnade upphandlingar när det finns god affärsmässig grund för att göra det och landstingsfullmäktige eller landstingsstyrelsen inte beslutat om något annat. På vilken nivå beslutet fattas avgörs av nämndens eller bolagsstyrelsens delegationsordning.

Efterföljande arbete
Det är ett omfattande arbete som nu ska genomföras för att kartlägga och analysera landstingets inköp och sedan återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till beslut om inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar. I tjänstemannaorganisationen har landstingsdirektören ansvaret för att organisera arbetet, vilket bedrivs av den centrala inköpsfunktionen och dess inköpsdirektör.

Utöver det arbetet finns ett antal andra uppgifter som inköpsfunktionen ska genomföra för att förbättra landstingets inköpsarbete. Det handlar till exempel om det övergripande ansvaret för att landstingets inköpsverksamhet bedrivs i ett ständigt lärande, både av varandra och av omvärlden, om att bistå med tolkningar av lagstiftning och rättspraxis för att underlätta för landstingets upphandlande verksamheter och erbjuda nätverk för denna typ av kunskapsutbyte inom landstinget. Starkare överblick och bättre uppsiktsarbete leder till bättre möjligheter att se vilka insatser som behöver göras för att förbättra landstingets inköpsarbete överlag.

I ärendet föreslås fullmäktige besluta att uppdra åt landstingsstyrelsen att fastställa riktlinjer för inköp att gälla för nämnder och bolag. I samband att den nya policyn börjar gälla är det också lämpligt att delegationsordningar för nämnder och styrelser ses över för att säkerställa att dessa är anpassade till den nya ordningen som gäller enligt policyn. Det är vidare viktigt att nämnder/styrelser både har och tar ansvar för upphandlingar som har stor vikt för nämndens/styrelsens långsiktiga ekonomi och effektivitet. Delegationsgränser mellan nämnd/styrelse och förvaltningschef/VD bör också ses över, så att beslutsbefogenheter är rimliga med hänsyn till nämndens/bolagets budgetomslutning. Det bör också övervägas om inköp, mot bakgrund av strävan efter fler lokalt samordnade upphandlingar, oftare ska beslutas på styrelsenivå i bolag respektive nämnd, både för att tillse att policyn får avsedd effekt men också för att bedömning behöver göras om upphandlingen blir av sådan omfattning eller art att den borde beslutas av annan nivå.

Förslaget till ny policy för landstingets inköps-/ upphandlingsarbete är en del av det uppdrag som landstingsstyrelsen gav till landstingsdirektören i januari 2017 i beslutet om effektivare landsting. Uppdraget omfattar även en översyn av organisation av och uppgiftsfördelningen inom upphandlingsområdet samt att det finns ett adekvat systemstöd för, och kompetens i, upphandlingsfrågor. Med beslut om en ny Policy för inköp och med inrättandet av en central inköpsdirektör har delar av uppdraget genomförts. Andra delar av uppdraget återstår således.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 27 mars 2018
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till policy för inköp för Stockholms läns landsting
Förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder
Förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen
Förteckning över inkomna yttranden över förslag till policy för inköp
Sammanställning av remissynpunkter på förslag till policy för inköp
Remissversion av policy för inköp 22 december 2017 (bifogas ej)

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2018-04-10

Ärende 26
LS 2017-1197

Angående policy för inköp

Det finns fortfarande betydande oklarheter kring förslaget till inköpspolicy. SLSO och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tidigare varnat för risken att policyn kan leda till minskad samordning – vilket i sin tur kan komma att öka den totala administrativa bördan för landstinget. Likaså risken för att det också drabbar effektiviteten i upphandlingsverksamheten. Policyn innehåller också oklarheter kring vem var beslut fattas och vem som bär ansvar.

Nu har policyn reviderats men vi anser att det fortsatt kvarstår orosmoln. Vilka ändringar som gjorts och motivering saknas. Vi tycker att både vikten av utvärdering av upphandlingar och planeringen inför att en upphandling genomförs måste förbättras.

Om inte bristerna som påtalats åtgärds på ett fullgott sätt finns risken att policyn gör att kategoristyrning kommer att bli svårt att uppnå. Det framgår i policyn att upphandlingar ska ske på ett affärsmässigt vis med att detta ska utvecklas i de kommande riktlinjerna. Så länge det inte finns några riktlinjer så är vår uppfattning att upphandlingar riskerar att vara allt decentraliserat och att riktlinjerna därför måste fram snabbt.

LANDSTINGSSTYRELSEN

SÄRSKILT UTTALANDE
2018-04-10

miljöpartiet de gröna

Ärende 26
LS 2017-1197

Policy för inköp

Miljöpartiet välkomnar att det pågår ett arbete med att göra landstinget till en bättre upphandlings- och inköpsorganisation. Men vi befarar att denna policy, tvärtemot intentionerna, kommer att leda till sämre samordning och att upphandlingsorganisationerna på dotterbolagen kommer att växa sig större. Även i motsats med avsikterna i arbetet med ett "effektivare landsting" kan denna policy innebära att vi får fler personer som gör samma saker. Alltså att vi får fler dubbelkompetenser. Det innebär onödiga kostnader och skapar onödigt arbete. Vi hade hellre sett att alliansen införde en samlad upphandlingsorganisation för hela Stockholms läns landsting. Mer samordning av upphandlingar ger kostnadseffektivitet.

SLSO instämmer i våra farhågor och skrev i sitt svar på remissversionen av policyn "att överlåta samordningsansvaret till bolag/nämnd kan leda till att samordning inte sker utan samma/liknande upphandlingar utförs hos respektive part. Kategoristyrning blir svår att uppnå. " Det tror vi också. Vi vill hellre se att landstinget använder sin storlek för att uppnå bästa möjliga affärsmässighet. Det kräver att så många upphandlingar som möjligt samordnas. Inte att ansvar decentraliseras ännu mer.

Vi har i "Motion av Tomas Eriksson (MP) m.fl. angående ny upphandlingsorganisation" dragit upp viktiga åtgärder för att göra landstinget till en bättre upphandlare. Det handlar om, som nämnt ovan, att införa en samlad upphandlingsorganisation men också om att införa en samlad varuförsörjningsstrategi, att förbättra kravställande vid upphandlingar, minska mängden inköp utanför upphandlade avtal och minska antalet upphandlade produkter samt om förbättrad uppföljning. Vi hoppas att alliansen i nästa steg säkerställer att dessa förslag på åtgärder tas i beaktande.

Vi kommer inte att delta i beslutet idag då det inte är klart att denna policy kommer att leda till bättre upphandlingar. Vi tycker också att det är av största vikt att upphandlingar inte ligger på sidan av den politiska organisationen. Att utföra upphandlingar är i princip vår nyckelverksamhet och upphandlingar bör ha stor demokratisk förankring. Vi kommer att bevaka så att viktiga upphandlingsbeslut fattas av politiska organ och att inte för många eller för stora upphandlingsbeslut delegeras till tjänstepersoner eller bolagsstyrelser.

Centrala samverkansgruppen

UTDRAG FRÅN
MINNESANTECKNINGAR
2018-03-28

LS 2017-1197

Utdrag ur minnesanteckningarna förda vid möte med centrala samverkansgruppen den 28 mars

Punkt 3

Slutbehandling av policy för inköp Stockholms läns landsting
LS2017-1197

Centrala samverkansgruppen har tagit del av landstingsdirektörens tjänsteutlåtande LS 2017 - 1197 policy för inköp Stockholms läns landsting, med bilagor.

På Centrala samverkansgruppens möte den 7 februari lämnades muntlig information i ärendet. På dagens möte föredrog Henrik Normark, SLL Styrning och Strategi och Ragna Forslund tf direktör SLL upphandling, ärendet och svarade på frågor.

Skriftliga synpunkter från Saco biläggs minnesanteckningarna.

Arbetsgivaren konstaterar att ärendet härmed är slutbehandlat.

Vid protokollet
Anna Singman

Exp.
Akten
Landstingsstyrelsen

Centrala Sacorådet
Stockholm läns landsting 2018-03-30

Sacos synpunkter på förslag till policy för inköp, LS 2017-1197.

Saco ser att förslaget efter remisshantering har omarbetats något men det föreligger alltjämt en stor osäkerhet kring effekter av förslaget. Vi instämmer i HSF remissvar om att organisation påverkar förutsättningarna för att bedriva en effektiv inköpsverksamhet.

Därför anser vi att en riskbedömning är nödvändig för att belysa effekterna och eventuella justeringar. De möjliga effekter som vi ser är:

- Svårigheter att dimensionera personalen både på lokal och central inköpsfunktion. Oklart vad ”långsiktig” innebär när det gäller beslut om var samordnade upphandlingar ska hanteras. Vi ser en uppenbar risk att den totala administrativa bördan för landstinget som helhet kommer att öka pga otydlighet i planeringsförutsättningarna.
  Hur ska nämnda process koordineras med personalplanering på lokal och central nivå?
- Står i policyn ”god framförhållning”, vad betyder det?
- Kostnadsmässigt. SLL Upphandling är idag en ”fri nyttighet” för förvaltningar och bolag. I förslaget upphör den fria nyttigheten. Av remissvaren framgår att flera förvaltningar tror att de kommer få ett tillskott för att hantera ev. ökade kostnaden, så uppfattar inte vi det. Vilka effekter på användandet av den centrala inköpsfunktionen får det? Dessutom omfördelning av kostnader för inköp från central till lokal nivå om samordnade upphandlingar inte ska hanteras på central nivå längre?
- Kravet på att det ska finnas en inköpsansvarig person på alla förvaltningar och bolag innehåller naturligtvis krav på att denne person har kompetens inom området. Detta är ytterligare en faktor som kommer bli kostnadsdrivande.
- Inköp är en strategisk viktig del av verksamheten med direkt koppling till kostnader. Alltså är det även en maktfråga som kan få icke önskvärd effekt utifrån ett koncernperspektiv.

Saco ser god kompens, samordning och kategoristyrning som framgångsfaktorer för inköpsverksamheten. God kompetens innefattar god kompetens inom lagstiftningen, affärsmässighet och produkten/tjänsten som ska köpas.

Det finns ett behov av att se policyn tillsammans med riktlinjer för att få en helhetsbild. Det är olyckligt att riktlinjerna inte antas tillsammans med policyn.

För Centrala Sacorådet

Yvonne Dellmark. Ordförande Kristina Ullskog, vice ordförande

§ 20
Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning

LS 2017-1197

Ärendebeskrivning

Förslag till ny policy för inköp för Stockholms läns landsting i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018 och landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting. Förslag till förändringar i landstingsstyrelsens reglemente och delegationsordning i syfte att tydliggöra landstingsstyrelsens ansvar i linje med förslag till policy för inköp.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till policy för inköp för Stockholms läns landsting
Förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder
Förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen
Förteckning över inkomna yttranden över förslag till policy för inköp
Sammanställning av remissynpunkter på förslag till policy för inköp
Remissversion av policy för inköp 22 december 2017 (bifogas ej)

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag

Beslut

Arbetsutskottet föreslår landstingsstyrelsen *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Policy för inköp för Stockholms läns landsting, i enlighet med förslag och att nuvarande Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 upphör att gälla

att fastställa ändring av reglemente för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Policy för inköp besluta om riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till ansvarsfördelning avseende inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med vid besluten gällande delegationsordning för landstingsstyrelsen, om inget annat beslut gällande dessa upphandlingar fattas

att uppdra åt landstingsdirektören att under 2018 utifrån Policy för inköp återkomma till landstingsstyrelsen med förslag till riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag och som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att fastställa ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen med undantag för de upphandlingar som redan är påbörjade för vilka den nu gällande delegationsordningen ska gälla.

S-ledamöterna anmäler att de inte deltar i beslutet.
MP-ledamoten och tjänstgörande MP-ersättaren anmäler att de inte deltar i beslutet.

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Styrning och strategi
Henrik Normark

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-03-13

LS 2017-1197

Landstingsstyrelsen

Policy för inköp för Stockholms läns landsting samt ändring av reglemente och landstingsstyrelsens delegationsordning

Ärendebeskrivning

Förslag till ny policy för inköp för Stockholms läns landsting i enlighet med uppdrag till landstingsstyrelsen i SLL Mål och budget 2018 och landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting. Förslag till förändringar i landstingsstyrelsens reglemente och delegationsordning i syfte att tydliggöra landstingsstyrelsens ansvar i linje med förslag till policy för inköp.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till policy för inköp för Stockholms läns landsting
Förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder
Förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen
Förteckning över inkomna yttranden över förslag till policy för inköp
Sammanställning av remissynpunkter på förslag till policy för inköp
Remissversion av policy för inköp 22 december 2017 (bifogas ej)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa Policy för inköp för Stockholms läns landsting, i enlighet med förslag och att nuvarande Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 upphör att gälla

att fastställa ändring av reglemente för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utifrån Policy för inköp besluta om riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att uppdra åt landstingsstyrelsen att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till ansvarsfördelning avseende inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med vid besluten gällande delegationsordning för landstingsstyrelsen, om inget annat beslut gällande dessa upphandlingar fattas

att uppdra åt landstingsdirektören att under 2018 utifrån Policy för inköp återkomma till landstingsstyrelsen med förslag till riktlinjer för inköp att gälla för Stockholms läns landstings nämnder och bolag och som ersätter Riktlinjer för upphandling LS 1406-0790

att fastställa ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen i enlighet med förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen med undantag för de upphandlingar som redan är påbörjade för vilka den nu gällande delegationsordningen ska gälla.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Landstingets inköpsarbete har stor påverkan på landstingets kostnader och den service som landstinget kan erbjuda invånarna. Det påverkar därmed förutsättningarna för att landstinget ska kunna nå sin vision och sina mål. Policyn pekar ut landstingsfullmäktiges viljeriktning och förtydligar att landstingets inköpsarbete ska ge ekonomiskt effektiva affärer, med balanserad riskexponering, som ger rätt kvalitet till bästa möjliga pris och som är till nytta för invånarna i enlighet med landstingets mål.

Policyn ersätter den nuvarande upphandlingspolicyn. Nuvarande Riktlinjer för upphandling föreslås ses över för att vara i linje med den nya policyn och landstingsstyrelsen föreslås besluta om nya riktlinjer. Landstingets uppförandekod för leverantörer föreslås fortsätta att gälla.

Policyn anger att landstingets inköpsarbete ska utvecklas vad gäller strategiskt arbete, förberedande arbete/planering, samordning, affärsmässighet, effektivitet och kvalitet. Viktiga komponenter i detta är en utvecklad kategoristyrning och användning av samordnad upphandling, att säkerställa att inköp genomförs i enlighet med tillämplig lagstiftning samt en tydligare ansvarsfördelning inom inköpsområdet.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige antog den nuvarande upphandlingspolicyn under 2010 (LS 0912-1005) och reviderade policyn 2011 (LS 1102-0181). I syfte att säkerställa effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting gav landstingsfullmäktige i SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, i uppdrag till landstingsstyrelsen att arbeta fram förslag till förändring av landstingets policyer. Uppdrag om förändring av policydokument tydliggörs ytterligare i det mer omfattande uppdraget Effektiv ledning, styrning och uppföljning, LS 2017-0180. De nya policydokumenten ska skapa en helhet som är ändamålsenlig för en modern förvaltningsorganisation. Målet är en minskad administrativ överbyggnad och sänkta kostnader för byråkrati i kärnverksamheten. En tydligare styrning förväntas också ge ökad efterlevnad och förbättrade förutsättningar för uppsikt.

I landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning, LS 2017-0180, specificeras uppdraget att genomföra en översyn av landstingets upphandlingspolicy för att säkerställa att den är tydlig, liksom uppdrag om organisation av och uppgiftsfördelningen inom upphandlingsområdet samt att det finns ett adekvat systemstöd för, och kompetens i, upphandlingsfrågor. I beslutet tydliggörs målet att Stockholms läns landsting ska vara det offentliga Sveriges mest professionella upphandlare.

Arbetet med att ta fram ett förslag till ny policy påbörjades under hösten 2017 med bred involvering inom landstingets tjänstemannaorganisationer för att använda landstingets samlade, och omfattande, expertis inom området. Samtliga förvaltningar och bolag fick lämna synpunkter på en första version av en ny policy varefter synpunkterna övervägdes och inarbetades i landstingsdirektörens förslag till policy för inköp.

Finansroteln remitterade per den 22 december 2017 landstingsdirektörens förslag till policy för inköp till samtliga nämnder och bolag samt centrala samverkansgruppen, CSG. Förteckning över inkomna yttranden och sammanställning av remissynpunkter finns som separata bilagor till detta tjänsteutlåtande. Remissinstansernas synpunkter har övervägts och inarbetats till föreliggande version av förslag till policy för inköp.

Överväganden
Stockholms läns landsting köper varje år in varor, tjänster och byggentreprenader till mycket stora belopp. Kvaliteten i inköpsarbetet påverkar landstingets kostnader och den service som landstinget kan erbjuda invånarna. Landstingets inköp påverkar därmed förutsättningarna för landstinget att nå sin vision och sina mål. Policyn pekar ut landstingsfullmäktiges viljeriktning och förtydligar att landstingets inköp ska ge ekonomiskt effektiva affärer, med balanserad riskexponering, som ger rätt kvalitet till bästa möjliga pris och som är till nytta för invånarna i enlighet med landstingets mål.

Innehåll
Policyn för inköp anger styrande principer för hur landstinget ska bedriva och utveckla inköpsarbetet. Den anger principer för att landstinget ska utvecklas som professionell beställare, för affärsmässighet, samordning, affärsetik och konkurrens.

Policy för inköp föreslås ersätta landstingets nuvarande Upphandlingspolicy. Förslag till ny policy innehåller flera förändringar av vikt i jämförelse med nuvarande policy. Förändringen av namnet från upphandling till inköp har gjorts för att tydliggöra en förflyttning där inköp är ett bredare perspektiv som inbegriper såväl strategiskt arbete som analys och planering, upphandling, avrop, uppföljning och erfarenhetsåterföring samt kunskapsutveckling. Alla dessa aspekter är väsentligt förstärkta i förslaget till ny policy.

En avsikt med den nya policyn är vidare att förstärka affärsperspektivet och hur inköpsarbetet ska bidra till rätt kvalitet till bästa möjliga pris, stärka hållbarhetsperspektivet, bidra till marknadsutveckling, innovation och god service till invånarna.

En viktig del i inriktningen är att landstinget ska arbeta med kategoristyrt inköp vilket innebär att inköp inom olika marknadsindelade områden (kategorier) planeras och genomförs utifrån analys av behov, inköpsmönster samt affärs-och marknadsförhållanden. Ett kategoristyrt

inköpsarbete stärker landstinget i att kunna identifiera och realisera samordningsfördelar som effektiva samordnade upphandlingar och därigenom använda landstingets storlek som beställare. Att utveckla landstinget till att arbeta genomgripande med kategoristyrt inköpsarbete är en stor förändring som kommer kräva en stark förändringsledning i genomförandet. Det kräver utvecklad samverkan inom koncernen, liksom kompetensutveckling, utbildning och gemensamt lärande.

Policyn inbegriper förändringar och tydliggöranden i ansvar såväl för landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen som för nämnder och bolag.

Landstingsstyrelsens ansvar för styrning och strategisk ledning av inköp samt övergripande frågor kring inköpsarbetet tydliggörs i den nya policyn. För att stödja nämnder och bolag som har behov av resurser till sitt inköpsarbete ansvarar landstingsstyrelsen enligt policyn för att det inom landstinget finns ett inköps- och upphandlingsstöd som erbjuder tjänster till nämnder och bolag mot ersättning. Stödet kan organiseras under landstingsstyrelsen eller under annan nämnd eller bolag. I förslag till förändring av reglementet tydliggörs att det är landstingsstyrelsen som också tillhandahåller detta stöd till nämnder och bolag.

I förslaget till policy tydliggörs att landstingsstyrelsen ska föreslå landstingsfullmäktige vilka centralt samordnade upphandlingar som ska genomföras samt ansvar för att genomföra dem. En centralt samordnad upphandling kan beslutas gälla för samtliga eller enbart vissa nämnder och bolag. Vidare föreslår landstingsstyrelsen landstingsfullmäktige ansvarsfördelning för inköpskategorier där inriktningen är att ansvaret ska vara långsiktigt för att ge bra förutsättningar att planera och utveckla kategorin avseende kompetens och genomförande. Policyn tydliggör att det är landstingsstyrelsen som har ett ansvar för övergripande kategoristyrning, för strategisk ledning och för att samordna helheten. Landstingsstyrelsen ska säkerställa att inköp bedrivs effektivt inom hela landstinget exempelvis genom att säkerställa att centralt samordnade upphandlingar genomförs för att utnyttja landstingets storlek som beställare.

Vidare tydliggörs i Policy för inköp att det inte enbart är under landstingsstyrelsen som samordnade upphandlingar kan genomföras. Det tydliggörs i förhållande till nuvarande Upphandlingspolicy att lokala samordnade upphandlingar även kan genomföras av två eller flera nämnder eller bolag som samverkar i planering och genomförandet av en lokalt samordnad upphandling. Detta under förutsättning att

landstingsfullmäktige inte har beslutat om att en centralt samordnad upphandling ska genomföras för den aktuella inköpskategorin. Detta är ett tydliggörande i policy mot idag där nuvarande Upphandlingspolicy och Riktlinjer för upphandling är tydliga i att det oavsett fall är landstingsstyrelsen som fattar beslut och också genomför samordnade upphandlingar. Upphandlingspolicyn behandlar inte möjligheten till lokala samordnade upphandlingar och uppmanar inte till att det genomförs även om det finns god affärsmässig grund för att göra det och landstingsfullmäktige eller landstingsstyrelsen inte beslutat om något annat. I dagsläget finns dock flera exempel på att sådana samordningar ändå sker och att god potential finns till att det ska ske samordnade upphandlingar även lokalt. Det är en begränsning i de nu gällande styrande dokumenten som föreslås ändras i ny policy för att tydliggöra möjligheten till lokala samordnade upphandlingar. Tydlighet och att visa på möjligheten kan förhoppningsvis öka samverkan inom koncernen och det totala antalet samordnade upphandlingar. Centrala såväl som lokala.

Policyn tydliggör också att landstingsstyrelsen har ett uppsiktsansvar över den samlade landstingsverksamheten och ska säkerställa att inköp bedrivs i enlighet med beslut, styrande dokument och tillämplig lag.

I den nya policyn tydliggörs att det är de upphandlande myndigheterna, det vill säga nämnderna och bolagen, som har ansvaret för att sitt eget inköpsarbete, sina upphandlingar och avrop från egna såväl som centralt samordnade ramavtal och att detta sker enligt gällande beslut, styrande dokument och tillämplig lag.

Kompletterande styrande dokument

Befintlig Uppförandekod för leverantörer fyller en viktig funktion för hållbara inköp och föreslås fortsätta att gälla. Nya riktlinjer för inköp föreslås tas fram dels för att vara i linje med den nya policyn och dels för att säkerställa att det finns styrning inom alla relevanta områden. Utifrån landstingsfullmäktiges beslut om Policy för inköp beslutar landstingsstyrelsen om nya riktlinjer där riktlinjerna ska ge ökad tydlighet och stöd till landstingets nämnder och bolag.

Förändringar i landstingsstyrelsens reglemente föreslås för att tydliggöra landstingsstyrelsens ansvar i linje med förslag till policy för inköp. Förändringar i landstingsstyrelsens delegationsordning föreslås för att vara i linje med Policy för inköp.

Policyer som upphör att gälla
I samband med att landstingsfullmäktige fattar beslut om Policy för inköp föreslås Upphandlingspolicy (LS 0912-1005 reviderad LS 1102-0181) upphöra att gälla.

Kontinuitet i redan fattade beslut om samordnade upphandlingar
Det är av vikt att redan beslutade och påbörjade upphandlingar följer en tydlig process och de förutsättningar som gällde när besluten fattades. Därför föreslås att redan beslutade och påbörjade samordnade upphandlingar ska genomföras i enlighet med Upphandlingspolicy LS 0912-1005 reviderad LS 0912-0181 samt Riktlinjer för upphandling, LS 1406-0790. Detta omfattar även gällande delegationsordning för landstingsstyrelsen vid tidpunkten då besluten fattades.

Fortsatt arbete inom området som kopplar an till ny Policy för inköp
Landstingsstyrelsen beslutade den 20 februari 2018 att en inköpsdirektör ska inrättas under landstingsdirektören för att leda arbetet med att utveckla landstingets inköp, LS 2018-0242. Inköpsdirektören kommer att leda arbetet vidare i enlighet med landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting LS 2017-0180 och enligt uppdrag från landstingsstyrelsen genomföra en översyn av organisation, uppgiftsfördelning, adekvat systemstöd för, och kompetens i, upphandlingsfrågor. Inköpsdirektören kommer också få ansvar för att utveckla inköpsområdet i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut om ny policy. Arbetet innefattar bland annat revidering av riktlinjer, utveckling och implementering av kategoristyrt inköp samt förslag till centralt samordnade upphandlingar. Detta är ett utvecklingsarbete som kräver analys och planering och behöver ske i nära samverkan med landstingets nämnder och bolag. Arbetet avses påbörjas i och med landstingsfullmäktiges beslut om ny policy.

Kommunikation
Kommunikation är centralt för att säkerställa förståelse för och följsamhet av den beslutade policyn och de mer detaljerade styrande dokument som kommer att komplettera den. I kommunikationsplaneringen för policyn ingår att bedöma vilka målgrupper som policyn ska kommuniceras till och hur det ska göras, om det finns behov av utbildningsinsatser samt vilket kommunikationsmaterial som behöver tas fram.

En viktig del i kommunikationen är att säkerställa att det på landstingets webbplatser finns lättillgänglig och ändamålsenlig information om landstingets policyer och tillhörande dokument, om hur olika dokument

inom samma område hänger ihop och om hur de ska användas. Det gäller framförallt på intranätet och under 2018 lanseras ett nytt intranät för landstinget där lösningar för detta ska utvecklas för att vägleda användaren till rätt information. I det arbetet ingår också att optimera sökverktyg för detta ändamål.

Remissbehandling
Remissinstansernas synpunkter återfinns i bilagan Sammanställning av remissynpunkter på förslag till Policy för inköp.

Majoriteten av remissinstanserna är övervägande positiva till förslaget. Flera tillstyrker förslaget utan ytterligare synpunkter och ingen av remissinstanserna är uttalat negativ.

Bland annat framhålls det som en styrka att policyn betonar affärsmässighet, effektivitet och kvalitet i inköpsarbetet. En utvecklad kategoristyrning och användning av samordnad upphandling framhålls som viktiga komponenter i detta. Flera av remissinstanserna har önskemål samt i vissa fall konkreta förslag om förtydliganden och justeringar. Särskilt kan nämnas önskemål och behov att utifrån remissförslaget förtydliga ansvarsfördelningen mellan central och lokal nivå och hantera frågeställningar kring oförutsedda och oplanerade kostnader för verksamheterna samt hantering av kompetens.

Utifrån inkomna synpunkter föreslår förvaltningen justeringar utifrån det remitterade förslaget. Samordnade upphandlingar tydliggörs ytterligare och skrivningar kring centrala och lokala samordnade upphandlingar stärks, det tydliggörs vidare att landstingsfullmäktige kan uppdra åt landstingsstyrelsen, en nämnd eller bolag att ansvara för en centralt samordnad upphandling. Ansvarsfördelning mellan landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen och nämnd/bolag tydliggörs ytterligare.

En del av remissynpunkterna lämpar sig väl för hantering inom kommande arbete med riktlinjer och i de fallen har inte justeringar skett i policyn. En del av remissynpunkterna är medskick som bäst tas omhand i det fortsatta utvecklingsarbetet med inköp i landstinget.

Ekonomiska konsekvenser
Policyn syftar till att effektivisera landstingets inköpsarbete och ge rätt kvalitet till bästa möjliga pris. Viljeriktningen i policyn innebär att landstinget behöver utvecklas som professionell beställare. Denna utveckling kan initialt komma att medföra kostnader för

kompetensförstärkning, utveckling och utbildning men bedöms leda till lägre kostnader för landstinget genom effektivare inköp. Policyn för inköp medför vidare vissa kostnader för kommunikation och eventuella utbildningsinsatser. Dessa finansieras inom beslutad ekonomisk ram för respektive verksamhet.

Fördelningen av ansvar för centrala samordnade upphandlingar och ansvar för en inköpskategori kan lokalt leda till ökade kostnader men bedöms för landstinget totalt leda till lägre kostnader. En analys av ekonomiska konsekvenser och hantering av dessa kommer att genomföras i samband med att landstingsfullmäktige fattar beslut om centrala samordnade upphandlingar samt ansvarsfördelning för inköpskategorier och/eller i SLL Mål och budget.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Ragna Forslund
Tillförordnad inköpsdirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Samtliga nämnder och bolag
SLL Styrning och ekonomi

Godkänd av Malin Frenning, 2018-03-13

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2017–1197

Policy

Inköp

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer 1200504	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Dokumentinformation 3
1.1 Syfte 3
1.2 Tillämpning 3
1.3 Definitioner 3
1.4 Uppföljning....5

2. Policy 6
2.1 Styrande principer....6
2.2 Ansvarsfördelning 8

1. Dokumentinformation

1.1 Syfte

Policyn anger övergripande styrande principer för inköp i Stockholms läns landsting. Policyns syfte är att skapa förutsättningar för ett inköpsarbete som säkerställer att landstinget genomför ekonomiskt effektiva affärer, med balanserad riskexponering, som ger rätt kvalitet till bästa möjliga pris och som bidrar till att nå landstingets mål och vision.

Policyn anger landstingsfullmäktiges viljeriktning för inköp inom landstinget och kompletterar gällande lagstiftning på området, inklusive bland annat lag om offentlig upphandling (LOU), lag om valfrihetssystem (LOV), lag om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lag om kollektivtrafik, lag om upphandling av koncessioner (LUK) samt lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS).

1.2 Tillämpning

Policyn för inköp gäller för landstingets nämnder och bolag. Policyn tillämpas både för den landstingsövergripande styrningen som helhet (koncernstyrning) och för styrning av och inom respektive nämnd och bolag (verksamhetsstyrning).

Policyn kompletteras av mer detaljerade styrande dokument inom området.

1.3 Definitioner

Nedan anges landstingets definitioner för begrepp som är kopplade till policyn.

Inköp och inköpsarbete

Med inköp och inköpsarbete avses hela affärsprocessen för att anskaffa varor, tjänster och byggentreprenader; från analys och strategisk planering inför ett inköp till upphandling, avrop, förvaltning, aktiv uppföljning av avtal och leverantörer samt erfarenhetsåterföring.

Upphandling

Upphandling är en del av inköpsarbetet. Med upphandling avses de åtgärder som vidtas för att tilldela ett kontrakt avseende anskaffning av varor, tjänster eller byggentreprenader i enlighet med tillämplig lagstiftning.

Upphandling bygger enligt lag på följande principer:

- *Principen om icke-diskriminering* innebär ett förbud mot att diskriminera leverantörer exempelvis på grund av nationalitet eller geografisk placering.
- *Principen om likabehandling* innebär att alla leverantörer ska behandlas lika och ges samma förutsättningar så att inte vissa leverantörer gynnas eller missgynnas.
- *Proportionalitetsprincipen* innebär att krav och villkor ska stå i rimlig proportion till det som upphandlas.
- *Principen om öppenhet* innebär att upphandlingar ska präglas av öppenhet och förutsebarhet.
- *Principen om ömsesidigt erkännande* innebär att intyg och certifikat utfärdade av en medlemsstats myndigheter ska gälla också i övriga EU- och EES-länder.
- *Konkurrensprincipen* innebär att en upphandling inte får utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

Direktupphandling

Direktupphandling är upphandling utan krav på viss form. Den vanligaste situationen då direktupphandling används är när det som ska köpas har ett lågt värde och det sammanlagda värdet av det som köpts av varan, tjänsten eller byggentreprenaden under räkenskapsåret underskrider direktupphandlingsgränsen, angiven i lag. Det sammanlagda värdet ska beräknas utifrån hela den upphandlande myndighetens upphandlingar av samma slag under innevarande räkenskapsår.

Kategoristyrt inköpsarbete

Kategoristyrning innebär att inköp inom olika marknadsindelade områden (kategorier) planeras och genomförs utifrån analys av behov, inköpsmönster samt affärs-och marknadsförhållanden. Arbetet med kategoristyrning sker genom en kontinuerlig tvärfunktionell förbättringsprocess för att skapa effektivitet i inköpen och för att ge andra värdeskapande möjligheter i försörjningskedjan.

Samordnad upphandling

Det finns två typer av samordnade upphandlingar inom landstinget:

1 *Centralt samordnade upphandlingar* - När landstingsfullmäktige uppdrar åt landstingsstyrelsen, annan nämnd eller ett bolag att genomföra en samordnad upphandling för flera, eller samtliga, nämnder och bolag.
2 *Lokalt samordnade upphandlingar* - När två eller flera nämnder eller bolag beslutar att gemensamt anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader av samma slag.

1.4 Uppföljning

Policyns efterlevnad ska följas upp enligt landstingets ledningsprocess.

2. Policy

Stockholms läns landsting köper varje år in varor, tjänster och byggentreprenader till mycket stora belopp. Kvaliteten i inköpsarbetet påverkar landstingets kostnader och den service som landstinget kan erbjuda till invånarna. Det påverkar därmed förutsättningarna för landstinget att nå vision och mål.

Landstingets inköpsarbete ska ge ekonomiskt effektiva affärer, med balanserad riskexponering, som ger rätt kvalitet till bästa möjliga pris och som är till nytta för verksamheten och invånarna i enlighet med landstingets mål.

2.1 Styrande principer

Allt inköpsarbete i landstinget ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och de grundläggande principerna för offentlig upphandling. Därutöver ska landstingets inköpsarbete genomföras i enlighet med följande styrande principer:

En professionell beställare

- Landstinget ska vara en professionell beställare. Inköp ska genomföras enligt beslutad inriktning och kvalitet samt beslutade ekonomiska förutsättningar.

- Direktupphandling ska användas restriktivt men får användas om upphandlingens värde och/eller det sammanlagda värdet av det som den upphandlande myndigheten har köpt av varor, tjänster eller byggentreprenader av samma slag under räkenskapsåret underskrider den lagstadgade direktupphandlingsgränsen. Direktupphandling får också användas om det finns synnerliga skäl enligt de krav som anges i tillämplig lagstiftning. Direktupphandling ska föregås av beslutsunderlag och beslut.

- Förberedelser inför samtliga inköp ska ske i god tid för att säkerställa ett professionellt genomförande.

- Vid inköp som har stor verksamhetspåverkan och/eller stor ekonomisk påverkan på den upphandlade myndighetens budget ska

    - upphandling alltid föregås av strategisk analys och planering, i form av studie inför upphandling. Verksamhetens behov och mål ska tydliggöras och potential till effektivisering samt verksamhetsutveckling ska analyseras. Krav ska formuleras utifrån verksamhetens behov och utifrån en bedömning av hur

mål kan uppnås utan att driva onödiga kostnader. Leverantörsmarknaden ska analyseras vad gäller bland annat kapacitet, förutsättningar och drivkrafter. Affärsrisker ska kvantifieras och fördelas på ett ekonomiskt effektivt sätt, ersättningsmodell ska analyseras ur ett totalkostnadsperspektiv och en förkalkyl ska upprättas som grund för beslut om att inleda upphandling. Förarbetet ska vara tydligt dokumenterat av ansvarig upphandlande myndighet.

- Förkalkyler, skuggkalkyler samt efterkalkyler ska tas fram och användas som ett verktyg i den strategiska planeringen såväl som i hela inköpsprocessen för att säkerställa ekonomin i inköpet ur ett totalkostnadsperspektiv. Kalkylerna är en förutsättning för budgetering och riskhantering, ekonomiskt hållbara anbud och god erfarenhetsåterföring. Kalkylarbetet ska vara tydligt dokumenterat av ansvarig upphandlande myndighet genom hela inköpsprocessen.

- Ställda krav ska vara relevanta, kostnadseffektiva och baseras på verksamhetens behov. Kravställning ska övergripande utgå från landstingets mål och styrande dokument. Kravställningen ska vidare utgå ifrån kunskap och erfarenheter, evidens samt potential till innovation. Kravställningen ska utformas för att möjliggöra förnyelse under avtalstiden och minimera inlåsningseffekter. Samtliga krav ska vara uppföljningsbara utan att orimliga kostnader uppstår.

- Upphandlingsdokument ska vara tydliga, transparenta och kalkylerbara ur leverantörsmarknadens perspektiv.

- Upphandlingar, avtal och leverantörer ska följas upp systematiskt, aktivt och ändamålsenligt för att säkerställa att landstinget får rätt värde enligt avtal, att avtal efterlevs och att landstinget inte använder oseriösa leverantörer. Samtliga krav som ställs ska kunna följas upp. Uppföljningen ska omfatta flera leverantörsled när det är möjligt och bedöms nödvändigt. Lärdomar från uppföljningen ska användas i utvecklingen av inköpsarbetet.

Affärsmässighet, konkurrens och innovation

- Landstingets inköp ska genomföras affärsmässigt och effektivt. Med det menas att inköpsarbetet ska ge rätt varor, tjänster och byggentreprenader till bästa möjliga pris ur ett totalkostnadsperspektiv, i förhållande till beslutad kvalitet och landstingets mål.

- Inköp ska utformas för att stimulera konkurrens och möjliggöra för flera aktörer att lämna anbud. Inköp ska möjliggöra för leverantörer av olika storlek att bli leverantör till landstinget samt bidra till att utveckla marknaden över tid. Landstinget ska använda sin storlek som beställare för att driva utveckling.

- För varor och tjänster samt byggentreprenader där det bedöms affärsmässigt och ekonomiskt fördelaktigt att genomföra samordnad upphandling ska detta vara en utgångspunkt.

- Inköpsarbetet ska vara kunskapsbaserat och kategoristyrt och utgå från verksamhetens behov. Inom varje inköpskategori ska alternativa sätt att anskaffa varor, tjänster och byggentreprenader bedömas med hänsyn till totala kostnader och risk samt konsekvenser för verksamhetens kvalitet och tillförlitlighet. Bedömningen ska göras utifrån kunskap om verksamheternas behov och inköpsmönster liksom kunskap om leverantörsmarknadens kapacitet, mognadsgrad och riskbenägenhet.

- Inköpsarbetet ska främja nya lösningar och innovation för att utveckla kvalitet och ekonomisk effektivitet i verksamheten, till exempel genom att använda funktionsupphandling och innovationsvänlig upphandling där så är tillämpbart och affärsmässigt lämpligt.

- En god löpande dialog med, och analys av, leverantörsmarknaden ska eftersträvas och inkludera såväl befintliga som potentiella leverantörer.

Hållbarhet och affärsetik

- Landstingets inköpsprocess ska främja hållbarhet, bidra till hållbar produktion, motverka kränkningar av mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter samt motverka negativ miljöpåverkan och korruption.

- Landstingets inköp ska bidra till att landstinget kan ge likvärdig och god service till alla invånare.

- Landstinget ska behandla alla leverantörer likvärdigt och opartiskt. Fattade tilldelningsbeslut ska redovisas öppet och tydligt.

2.2 Ansvarsfördelning

Nedan anges den principiella fördelningen av ansvaret för inköpsarbetet inom landstinget. Ansvar för specifika inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar inom kategorier regleras vidare i beslut av landstingsfullmäktige.

Landstingsfullmäktige

- Landstingsfullmäktige beslutar om inköp av principiell beskaffenhet, exempelvis inköp som innebär större förändringar i hur verksamheten bedrivs eller på annat sätt har större vikt för landstinget och som inte är av återkommande och löpande driftskaraktär.
- Landstingsfullmäktige beslutar om inköpskategorier och centralt samordnade upphandlingar. Vid beslut om inköpskategori och/eller centralt samordnad upphandling uppdrar fullmäktige samtidigt åt landstingsstyrelsen, annan nämnd eller ett bolag att ansvara för densamma.

Landstingsstyrelsen

- Landstingsstyrelsen ska bedriva uppsikt över nämnders och bolags inköpsarbete och ska säkerställa att inköpsarbetet bedrivs effektivt.
- Landstingsstyrelsen ansvarar för övergripande styrning, ledning och strategisk analys inom inköpsområdet. Med detta avses exempelvis koncernövergripande spendanalys, kategorianalys, marknadsanalys, omvärldsanalys som kan påverka landstingets inköp samt inriktning och samordning av landstingets inköp ur ett helhetsperspektiv.
- Landstingsstyrelsen ansvarar för övergripande kategoristyrning och samordning av samtliga inköpskategorier. Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige ansvarsfördelning för inköpskategorier samt centralt samordnade upphandlingar. Fördelningen av ansvar för inköpskategorier ska så långt som möjligt vara långsiktig för att ansvarig för en kategori ska ha bra förutsättningar för planering, genomförande och kompetensutveckling.
- Landstingsstyrelsen ska genomföra och följa upp de centralt samordnade upphandlingar som landstingsfullmäktige uppdrar åt landstingsstyrelsen att genomföra.
- För att stödja nämnd eller bolag som har behov av resurser till sitt inköpsarbete ansvarar landstingsstyrelsen för att det inom landstinget finns ett inköps-och upphandlingsstöd som erbjuder tjänster till nämnder och bolag mot ersättning. Inköps-och upphandlingsstödet kan organiseras under landstingsstyrelsen, en nämnd eller bolag.
- Landstingsstyrelsen har ett övergripande ansvar inom landstinget för samverkan inom inköpsområdet med andra landsting, regioner, statliga och kommunala myndigheter och för att följa rättsutvecklingen.

Nämnder och bolag

- Varje nämnd och bolag inom landstinget utgör en upphandlande myndighet och har det yttersta ansvaret för sina inköp, upphandlingar, avrop, överprövningar och ingångna avtal.

- Varje upphandlande myndighet ska bedriva ett strategiskt och systematiskt arbete för att uppnå en effektiv och ändamålsenlig inköpsprocess i enlighet med denna policy.
- Varje upphandlande myndighet ansvarar för
  - att tillräckliga resurser finns för att genomföra myndighetens inköp i enlighet med denna policy, lagar och andra styrande dokument. Resurser kan säkerställas genom egna resurser eller genom att använda landstingets inköps- och upphandlingsstöd.
  - en god framförhållning och planering för att kunna genomföra inköp affärsmässigt.
  - att tillräckliga resurser finns för analys, affärsutveckling och strategisk planering inför inköp.
  - att inköp sker i enlighet med de avtal som ingåtts och som den upphandlande myndigheten är bunden av.
  - att tillräckliga resurser finns för en aktiv avtalsförvaltning av de avtal som myndigheten ansvarar för.
  - att kompetens upprätthålls och utvecklas hos den personal som arbetar med inköpsrelaterade frågor.
  - att kunskap och kompetens i verksamheterna vad gäller sak- och behovskunskap tas tillvara i inköpsarbetet.
- På varje upphandlande myndighet ska det finnas en inköpsansvarig person. Inköpsansvarig har det övergripande ansvaret för hela inköpsprocessen inom myndigheten, för affärsmässigheten samt för efterlevnaden av lagstiftning och landstingets styrande dokument inom upphandlingsområdet. Inköpsansvarig är samordnare och kontakt i inköpsfrågor.
- Beslut om direktupphandling som överskrider belopp specificerat av landstingsstyrelsen ska fattas av en särskilt utpekad person per upphandlande myndighet.
- Nämnder och bolag ska verka för att en ökad andel upphandlingar genomförs som samordnade upphandlingar. För varor och tjänster där samordnad upphandling kan ge affärsmässiga och ekonomiska fördelar för flera nämnder och bolag samt för landstinget som helhet ska centralt samordnad upphandling vara en utgångspunkt. I de fall landstingsfullmäktige inte beslutar om centralt samordnad upphandling ska nämnder och bolag verka för lokalt samordnade upphandlingar. Vid genomförandet ska deltagande nämnder och bolag utse en nämnd eller ett bolag som huvudansvarig för den lokalt samordnade upphandlingen.

Förslag till ändring av reglemente för landstingsstyrelse och nämnder

Läsanvisningar avseende ändringar:

ändringar har markerats i kursiv stil i nuvarande lydelse och i föreslagen lydelse.

REGLEMENTE FÖR LANDSTINGSSTYRELSE OCH NÄMNDER

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Fastställt av fullmäktige den 16 och 17 december 2014, § 176, LS 1410-1211, ändrat den 14 juni 2017, § 134 LS 2017-0785, den 13 februari 2018, § 22, LS 2017-1185, § 23, LS 2017-1002, § 24 LS 2017-1140	Fastställt av fullmäktige den 16 och 17 december 2014, § 176, LS 1410-1211, ändrat den 14 juni 2017, § 134 LS 2017-0785, den 13 februari 2018, § 22, LS 2017-1185, § 23, LS 2017-1002, § 24 LS 2017-1140 *och ändrat den 8 maj 2018, § 17, LS 2017-1197*

Uppgifter och ansvarsområden

Landstingsstyrelsen

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Ny rubrik och paragraf. *Nuvarande § 17ff omnumreras.*	***Inköp och upphandling*** *17 §* *Landstingsstyrelsen ansvarar för styrning, ledning och samordning inom inköpsområdet i hela landstinget.* *Det åligger styrelsen* 1. *att bedriva uppsikt över nämnders och bolags inköpsarbete och säkerställa att inköpsarbetet bedrivs effektivt,* 2. *att föreslå landstingsfullmäktige ansvarsfördelning för inköpskategorier och*

	centralt samordnade upphandlingar, *3. att ansvara för att genomföra centralt samordnade upphandlingar då landstingsfullmäktige beslutat att landstingsstyrelsen ska genomföra dem,* *4. att ansvara för landstingets inköps-och upphandlingsstöd till nämnder och bolag.*
Övriga uppgifter *17 §* Styrelsen har det övergripande ansvaret för landstingets beredskaps- och katastrofplanering. *18 §* Det åligger styrelsen vidare *1.* att förhandla i frågor som rör uppgiftsfördelningen mellan landstinget, staten och kommunerna eller som kräver övergripande bedömningar eller ett samlat uppträdande från landstinget, *2.* att ansvara för landstingets offentliga skolväsende enligt skollagen (2010:800) och till denna hörande författningar, *3. att ansvara för samordnad upphandling enligt gällande upphandlingspolicy och ta emot uppdrag om upphandling från andra nämnder och styrelser,* *4. att besluta om undantag från deltagande i samordnad upphandling om särskilda skäl*	**Övriga uppgifter** *18 §* Styrelsen har det övergripande ansvaret för landstingets beredskaps- och katastrofplanering. *19 §* Det åligger styrelsen vidare 1. att förhandla i frågor som rör uppgiftsfördelningen mellan landstinget, staten och kommunerna eller som kräver övergripande bedömningar eller ett samlat uppträdande från landstinget, 2. att ansvara för landstingets offentliga skolväsende enligt skollagen (2010:800) och till denna hörande författningar, *Punkt 3 och 4 utgår. Punkt 5-12 omnumreras.*

föreligger enligt upphandlingspolicyn, *5.* att ansvara för frågor om forskning och utbildning inom hälso- och sjuk-vård, *6.* att ansvara för landstingets samordnade IT-verksamhet och övergripande frågor om informationssäkerhet, *7.* att ansvara för integrationsfrågor i hela landstinget *8.* att ansvara för landstingets övergripande internationella kontakter och samverkansavtal, *9.* att ansvara för strategiska innovationsfrågor, *10.* att ansvara för strategiska frågor om miljö och energi samt för upprättande av, information om samt uppföljning av miljöprogram, *11.* att ansvara för rikssjukvårdsfrågor, *12.* att besluta i övriga frågor som fullmäktige uppdrar åt styrelsen	3. att ansvara för frågor om forskning och utbildning inom hälso- och sjuk-vård, 4. att ansvara för landstingets samordnade IT-verksamhet och övergripande frågor om informationssäkerhet, 5. att ansvara för integrationsfrågor i hela landstinget 6. att ansvara för landstingets övergripande internationella kontakter och samverkansavtal, 7. att ansvara för strategiska innovationsfrågor, 8. att ansvara för strategiska frågor om miljö och energi samt för upprättande av, information om samt uppföljning av miljöprogram, 9. att ansvara för rikssjukvårdsfrågor, *10.* att besluta i övriga frågor som fullmäktige uppdrar åt styrelsen

Förslag till ändring av delegationsordning för landstingsstyrelsen

Läsanvisningar avseende ändringar:

ändringar har markerats i kursiv stil i nuvarande lydelse och i föreslagen lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Fastställd den 3 februari 2015 § 12, LS 1411-1394, ändrad den 14 juni 2017, § 134 LS 2017-0785 och ändrad den 13 februari 2018, § [ ], LS 2017- 1140	Fastställd den 3 februari 2015 § 12, LS 1411-1394, ändrad den 14 juni 2017, § 134 LS 2017-0785, den 13 februari 2018, § 24, LS 2017-1140 *och ändrad den [ ], § [ ], LS 2017-1197*
Förvaltningschef **Landstingsdirektör** Under landstingsstyrelsen har landstingsdirektören förvaltningschefs ställning. Inom följande ärenden/ärendegrupper ges landstingsdirektören behörighet/delegeras landstingsstyrelsens beslutanderätt: Utfärdande av fullmakt att föra landstingets talan i mål och ärenden som ankommer på styrelsen. *Anmäls* Mottagande av delgivning på landstingsstyrelsens vägnar. *Anmäls* Utseende av utanordnare och attestanter. *Anmäls*. Utseende av befattningshavare med befogenhet att teckna landstingets firma. *Anmäls* Avvisning av för sent inkommet överklagande enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223).	Förvaltningschef **Landstingsdirektör** Under landstingsstyrelsen har landstingsdirektören förvaltningschefs ställning. Inom följande ärenden/ärendegrupper ges landstingsdirektören behörighet/delegeras landstingsstyrelsens beslutanderätt: Utfärdande av fullmakt att föra landstingets talan i mål och ärenden som ankommer på styrelsen. *Anmäls* Mottagande av delgivning på landstingsstyrelsens vägnar. *Anmäls* Utseende av utanordnare och attestanter. *Anmäls*. Utseende av befattningshavare med befogenhet att teckna landstingets firma. *Anmäls* Avvisning av för sent inkommet överklagande enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223).

Anmäls.	*Anmäls.*
Prövning av utlämnande av allmän handling enligt 6 kap. 2-3 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 2 kap 14 § tryckfrihetsförordningen (1949:105). *Anmäls.*	Prövning av utlämnande av allmän handling enligt 6 kap. 2-3 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 2 kap 14 § tryckfrihetsförordningen (1949:105). *Anmäls.*
Beslut om medgivande enligt 2 kap. 3 § fjärde stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Anmäls.*	Beslut om medgivande enligt 2 kap. 3 § fjärde stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Anmäls.*
Utse personuppgiftsombud. *Anmäls.*	Utse personuppgiftsombud. *Anmäls.*
Ansökan om permutation avseende av landstinget förvaltade donationsfonder och stiftelser samt mottagande av donation/gåva till ett värde av upp till 1 000 000 kronor. *Anmäls*	Ansökan om permutation avseende av landstinget förvaltade donationsfonder och stiftelser samt mottagande av donation/gåva till ett värde av upp till 1 000 000 kronor. *Anmäls*
Fördelning av gåvomedel, som inte utgör av landstinget förvaltade stiftelser, upp till ett belopp om 400 000 kronor. *Anmäls*	Fördelning av gåvomedel, som inte utgör av landstinget förvaltade stiftelser, upp till ett belopp om 400 000 kronor. *Anmäls*
Avskrivning av fordran upp till 100 000 kronor. *Anmäls*	Avskrivning av fordran upp till 100 000 kronor. *Anmäls*
Tecknande av borgen inom den beloppsram och för de ändamål som landstingsfullmäktige beslutar. *Anmäls*	Tecknande av borgen inom den beloppsram och för de ändamål som landstingsfullmäktige beslutar. *Anmäls*
Utse befattningshavare med befogenhet att fatta beslut och teckna avtal som berör den finansiella verksamheten i enlighet med föreskrifterna för medels-förvaltningen innefattande handläggning av externa lån och hantering av finansiella risker. *Anmäls*	Utse befattningshavare med befogenhet att fatta beslut och teckna avtal som berör den finansiella verksamheten i enlighet med föreskrifterna för medels-förvaltningen innefattande handläggning av externa lån och hantering av finansiella risker. *Anmäls*
Beslut om anställning och	Beslut om anställning och

anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor för förvaltningschefer i landstingets nämnder. *Anmäls*.	anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor för förvaltningschefer i landstingets nämnder. *Anmäls*.
Beslut om att inleda och samtliga beslut som krävs för att genomföra en upphandling för landstingsstyrelsens egna behov, understigande ett totalt upphandlingsvärde om 50 000 000 kr. Beslut om upphandling för landstingsstyrelsens egna behov understigande 1 000 000 kr är verkställighetsbeslut. Anmäls om inte verkställighetsbeslut.	Beslut om att inleda och samtliga beslut som krävs för att genomföra en upphandling för landstingsstyrelsens egna behov, understigande ett totalt upphandlingsvärde om 50 000 000 kr. Beslut om upphandling för landstingsstyrelsens egna behov understigande 1 000 000 kr är verkställighetsbeslut. Anmäls om inte verkställighetsbeslut.
Beslut om att inleda upphandling och delta i samordnad kategori A upphandling för landstingsstyrelsens egna behov. Anmäls	*Samtliga beslut som krävs för att inleda och genomföra samordnad upphandling i enlighet med Policy för inköp. Anmäls*
Beslut om att inleda upphandling och delta i samordnad kategori B eller C upphandling för landstingsstyrelsens egna behov. Anmäls	*Samtliga beslut som krävs för att delta i samordnad upphandling för landstingsstyrelsens egna behov. Anmäls*
Beslut om att inleda upphandling och delta i samordnad upphandling för landstingets behov där upphandlingen genomförs av annan huvudman. Anmäls	Beslut om att inleda upphandling och delta i samordnad upphandling för landstingets behov där upphandlingen genomförs av annan huvudman. Anmäls
Samtliga beslut som krävs för att genomföra en samordnad A upphandling enligt upphandlingspolicyn. Anmäls	~~*Samtliga beslut som krävs för att genomföra en samordnad A upphandling enligt upphandlingspolicyn. Anmäls*~~
Beslut om undantag från att delta i samordnad upphandling om särskilda skäl föreligger enligt upphandlingspolicyn. Anmäls	~~*Beslut om undantag från att delta i samordnad upphandling om särskilda skäl föreligger enligt upphandlingspolicyn. Anmäls*~~
Beslut att under verksamhetsåret tillföra enstaka upphandlingar på kategori A listan. Anmäls	~~*Beslut att under verksamhetsåret tillföra enstaka upphandlingar på kategori A listan. Anmäls*~~

Beslut om investeringar upp till 50 000 000 kronor av nya objekt som inte är namngivna i, men ryms inom ramen för, den av landstingsstyrelsen beslutade investeringsbudgeten. *Anmäls*	Beslut om investeringar upp till 50 000 000 kronor av nya objekt som inte är namngivna i, men ryms inom ramen för, den av landstingsstyrelsen beslutade investeringsbudgeten. *Anmäls*
Beslut om omprioritering av investeringsobjekt upp till 50 miljoner kronor inom den av landstingsstyrelsen beslutade investeringsbudgeten. *Anmäls*	Beslut om omprioritering av investeringsobjekt upp till 50 miljoner kronor inom den av landstingsstyrelsen beslutade investeringsbudgeten. *Anmäls*

Förteckning över inkomna yttranden över förslag till policy för inköp

Remissyttranden

Nämnder

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 20 februari 2018
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 24 januari 2018
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 februari 2018
Trafikförvaltningens och förvaltning för utbyggd tunnelbanas gemensamma tjänsteutlåtande den 26 januari 2018 inklusive förslag till yttrande
Kulturnämndens protokollsutdrag den 21 februari 2018
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 31 januari 2018
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 22 februari 2018
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 24 januari 2018
Patientnämndens protokollsutdrag den 30 januari 2018
Patientnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 9 januari 2018
Karolinska Universitetssjukhusets yttrande den 20 januari 2018
Styrelsens för Stockholms läns sjukvårdsområdes protokollsutdrag den 13 februari 2018
Stockholms läns sjukvårdsområdes beslutsunderlag den 5 februari 2018

Bolag

Styrelsen för AB Stockholms Läns Landstings Internfinans protokollsutdrag den 19 februari 2018
AB Stockholms Läns Landstings Internfinans beslutsunderlag den 6 februari 2018
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB:s yttrande den 22 februari 2018
Danderyds Sjukhus AB:s yttrande den 16 februari 2018
Folktandvården Stockholms län AB:s yttrande den 22 februari 2018
Beslutsinformation från styrelsen för Locum AB den 22 februari 2018
Locum AB:s förslag till yttrande den 26 januari 2018
MediCarrier AB:s yttrande den 19 februari 2018
S:t Eriks Ögonsjukhus AB:s yttrande den 19 februari 2018
Styrelsen för Stockholm Care AB:s protokollsutdrag den 23 februari 2018
Stockholm Care AB:s beslutsunderlag den 8 februari 2018
Södersjukhuset AB:s yttrande den 16 februari 2018
Södertälje Sjukhus AB:s yttrande den 16 februari 2018

Kommunalförbund (inkl tillhörande bolag)
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes protokollsutdrag den 7 februari 2018
Sjukvårds- och omsorgskontorets tjänsteutlåtande den 15 januari 2018
TioHundra AB:s protokollsutdrag den 22 februari 2018

Intresseorganisationer
Centrala Sacorådet i SLL:s yttrande den 18 februari 2018
Jusek:s yttrande den 18 februari 2018
Visions yttrande den 7 februari 2018

Sammanställning av remissynpunkter på förslag till policy för inköp

Nämnder

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden välkomnar det pågående arbetet med översyn av landstingets policydokument och är positiva till flera delar i förslaget om policy för inköp. Nämnden understryker vikten av att landstingets samlade upphandlingsarbete genomsyras av affärsmässighet, effektivitet och kvalitet och att policyn bidrar till detta. Nämnden efterfrågar en tydligare beskrivning av organisation, ekonomiska förutsättningar, behov av samordning och kategoristyrning och betonar att valet av organisation påverkar förutsättningarna att resurs- och kompetenssäkra upphandlingsverksamheten. Nämnden varnar vidare för att remissversionen av policyn i dess utformning kan leda till minskad central samordning av upphandlingar i landstinget vilket kan ge negativa effekter.

Särskilt uttalande från Alliansen. Alliansen menar att policyn i sin remissversion tydliggör ansvaret för inköp inom landstinget. De menar också att det är positivt att förslaget till inköpspolicy innebär en tydlig inriktning framåt för att utveckla vårdvalen eftersom den föreslås omfatta vårdavtalen enligt lagen om valfrihetssystem.

Särskilt uttalande från S och V. S och V menar att policyförslaget i sin remissversion riskerar att leda till minskad samordning vilket i så fall kan komma att kraftigt öka den totala administrativa bördan för landstinget och drabba effektiviteten i upphandlingsverksamheten.

Särskilt uttalande från MP. MP välkomnar att det pågår ett arbete med att se över policydokument i syfte att göra landstinget till en bättre upphandlingsorganisation. De efterfrågar dock förtydliganden från remissversionen av ansvarsfördelningen för att förstå om policyn innebär en centralisering eller decentralisering av upphandlingsbeslut, och betonar att utformningen av delegationsordningar blir centralt.

Trafiknämnden

Trafiknämnden är positiv till förslaget. Nämnden påtalar att policyns definition av direktupphandling är betydligt mer avgränsad än till exempel upphandlingsmyndighetens definition, och att direktupphandling enligt tidigare beslut i LS ska föregås av beslut i betydligt fler fall än vad som anges i remissversionen till Policy för inköp. Trafiknämnden efterfrågar ett förtydligande av vad som ska inkluderas i ansvaret för inköpsstöd/-tjänster

till nämnder och bolag. Nämnden ser en risk att om ersättningskrav införs vid samordnade upphandlingar kan deltagandet minska. Nämnden föreslår vidare en utveckling av definitionen av kategoristyrning från remissversionen, ett förtydligande av att funktions-/innovationsupphandling inte alltid är lämpligt eller tillämpligt samt en hänvisning till landstingets uppförandekod för leverantörer.

Särskilt uttalande från S och V. S och V menar att remissversionen av policyförslaget riskerar att leda till minskad samordning vilket i så fall kan komma att kraftigt öka den totala administrativa bördan för landstinget och drabba effektiviteten i upphandlingsverksamheten.

Särskilt uttalande från MP. MP välkomnar att det pågår ett arbete med att se över policydokument i syfte att göra landstinget till en bättre upphandlingsorganisation. De efterfrågar dock förtydliganden från remissversionen av ansvarsfördelningen för att förstå om policyn innebär en centralisering eller decentralisering av upphandlingsbeslut, och betonar att utformningen av delegationsordningar blir centralt.

Kulturnämnden

Kulturnämnden konstaterar att översynen av policyer och ambitionen att minska deras antal är mycket välkommet. Nämnden bedömer att den föreslagna remissversionen av inköpspolicyn överensstämmer med behoven och tillstyrker förslaget. Nämnden påminner om vikten av att kommunikation och förtydligande dokument finns lättillgängliga på webbplatser m.m. för att underlätta för medarbetaren.

Tillväxt- och regionplanenämnden

Tillväxt- och regionplanenämnden instämmer i vikten av att arbeta med kategoristyrt inköpsarbete inom landstinget för att kunna identifiera och realisera samordningsfördelar och nyttja landstingets storlek som beställare. Nämnden betonar vikten av förändringsledning för att implementera policyn och att denna ledning inkluderar kompetens från landstingets alla fyra kärnverksamheter. Nämnden menar vidare att det är oklart vilken förändring policyn innebär för deras verksamhet, som idag i stor utsträckning använder centrala ramavtal, och bedömer att det kan finnas behov av centralt anordnade utbildningsinsatser. Slutligen betonar nämnden vikten av att riktlinjerna uppdateras.

Särskilt uttalande från S och V. S och V menar att remissversionen av policyförslaget riskerar att leda till minskad samordning vilket i så fall kan komma att kraftigt öka den totala administrativa bördan för landstinget och drabba effektiviteten i upphandlingsverksamheten.

Särskilt uttalande från MP. MP välkomnar att det pågår ett arbete med att se över policydokument i syfte att göra landstinget till en bättre upphandlingsorganisation. De efterfrågar dock förtydliganden från remissversionen av ansvarsfördelningen för att förstå om policyn innebär en centralisering eller decentralisering av upphandlingsbeslut, och betonar att utformningen av delegationsordningar blir centralt.

Patientnämnden

Patientnämnden ser positivt på att remissversionen av policyn tydliggör ansvar och trycker på att inköp ska genomförs i enlighet med tillämplig lagstiftning. Nämnden betonar vikten av lättillgänglig information och vägledning på landstingets webbplatser.

Karolinska Universitetssjukhuset

Karolinska Universitetssjukhuset är positiv till den föreslagna remissversionen av policyn och ställer sig bakom ett kategoristyrt inköpsarbete inom landstinget för att effektivt och samordnat anskaffa varor och tjänster till landstingets olika förvaltningar och bolag. Styrelsen bedömer att ett bättre systemstöd än det idag existerande behöver införas för att uppnå en förbättrad effektivitet i inköpsarbetet. Styrelsen betonar också vikten av att policyn kompletteras av tydliga och praktiska anvisningar för tillämpning.

Stockholms läns sjukvårdsområde

Stockholms läns sjukvårdsområde välkomnar i stort arbetet med att minska antalet policydokument samt uppskattar viljeriktningen om att utveckla inköp inom landstinget vad gäller strategi och affärsmässighet, att tydliggöra ansvar och säkerställa att inköp genomförs i enlighet med tillämplig lagstiftning. Styrelsen uttrycker utifrån remissversionen en oro för ökade kostnader om ramavtal inte längre ordnas centralt utan överlåts till nämnd/bolag, och genom att andra tjänster som landstingsstyrelsen i dag ger kostnadsfritt framöver kommer att erbjudas mot ersättning. Styrelsen uttrycker också en oro för att landstingsfullmäktige med kort framförhållning och utan kostnadstäckning skulle uppdra åt en verksamhet att ansvara för en samordnad upphandling, vilket i så fall försvårar verksamhetens planering.

Bolag

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

Styrelsen för *AB SLL Internfinans* menar att det är en styrka att affärsmässighet lyfts fram i remissversionen av policyförslaget och stödjer förslaget om att nämnder och bolag ska ta ansvar för sina egna upphandlingar, liksom om att krav ska vara uppföljningsbara. Styrelsen

betonar samtidigt vikten av det stöd som erbjuds nämnder och bolag på central nivå och understryker bland annat betydelsen av vägledning eller utbildning kring hur man är affärsmässig och ställer relevanta krav i avtal. Vidare betonar styrelsen vikten av att landstingsfullmäktige med god framförhållning är tydliga med vilka upphandlingar som en specifik nämnd eller ett specifikt bolag ansvarar för avseende hela koncernen, och att den ansvariga får resurser för att genomföra upphandlingen.

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB menar att remissversionen av policydokumentet känns överlag genomarbetat och har inget att erinra mot förslaget och ser positivt på en mer samordnande policy där såväl inköp som upphandling som uppföljning av desamma ingår. Den enda kommentar som styrelsen har är varför remissversionen inte mer betonar vikten av samordnade upphandlingar (första hand på upphandlingar gemensamt med andra landsting/regioner).

Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB och Södertälje Sjukhus AB
Danderyds sjukhus, Södersjukhuset och Södertälje Sjukhus har lämnat separata men likalydande svar. Styrelserna ser positivt på landstingets ambitioner att minska antalet policyer och ser fram emot det fortsatta arbetet att utveckla styrningen. Styrelserna ser att remissversionen av policyn i allt väsentligt är korrekt och klarläggande för verksamheten men ser det som nödvändigt att kraven i policyn förtydligas i ett kompletterande dokument och önskar då bland annat tydligare information om huruvida fokus i inköpsarbetet ska ligga centralt eller lokalt. Styrelsen påpekar att det faktum att flera nya policyer är på gång innebär en viss osäkerhet för planeringen av verksamheten. Med anledning av det föreslår styrelsen en utvärdering av den samlade kravbilden för alla nämnder/bolag samt att landstingsstyrelsen utser en kontaktperson som informerar nämnder och bolag om inköpspolicyn.

Folktandvården Stockholms län AB
Folktandvården Stockholms län AB har inga synpunkter på förslaget till inköpspolicy.

Locum AB
Styrelsen för *Locum AB* är positiv till policy för inköp och har inga synpunkter på dokumentet.

MediCarrierAB

MediCarrier har inget att erinra vad gäller förslaget. Styrelsen betonar dock vikten av tydliggörande riktlinjer och nämner särskilt vikten av tydlighet kring vad som gäller för samordnade upphandlingar av det sjukvårds-/förbrukningsmateriel som MediCarrier avropar och lagerhåller, för en välfungerande och effektiv varuförsörjning till vården. Styrelsen bedömer att bolaget för egen del kan behöva förstärka inköpskompetensen.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB

S:t Eriks Ögonsjukhus AB står bakom förslaget och har inga synpunkter på policyn.

Stockholm Care AB

Stockholm Care AB är positiva till införandet av policy för inköp som ersättning för befintlig upphandlingspolicy och har inget att invända vad gäller innehållet.

Kommunalförbund (inkl tillhörande bolag)

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje ställer sig positiv till förslaget till ny policy för inköp och det är positivt att minska landstingets totala antal policys. Vidare anser nämnden även att möjligheten till samordnade upphandlingar med samverkan mellan flera nämnder är positivt och bör kunna leda till ekonomiskt effektiva affärer.

TioHundra AB

TioHundra AB har inga väsentliga synpunkter i sak.

Intresseorganisationer

Centrala Sacorådet i SLL

Fackförbundet *Saco* instämmer i den målsättning för landstingets inköpsarbete som anges i remissförslaget. De saknar dock genomgående en arbetsmiljöaspekt i inköpsarbetet och ser det som naturligt att även inkludera en god arbetsmiljö som ett mål för inköpsarbetet liksom ergonomi, god (arbets-)miljö och kompatibilitet med befintlig utrustning och kompetens som mål för utförda inköp. Saco önskar ett förtydligande av ansvarsfördelningen vid frivillig samordnad upphandling liksom av vilket beslutsunderlag etc. som krävs vid direktupphandling. Saco menar vidare att innovationsupphandling förutsätter att resurser avsätts för det och undrar hur ambitionen om sådan upphandling går ihop med att upphandlingsdokument ska vara tydliga etc. Saco instämmer i att det är bra med systematisk uppföljning och betonar att uppföljningen behöver inkludera hur inhandlat material fungerar i verksamheten. Saco efterfrågar

en riskanalys av vad som är en lämplig fördelning av ansvar och kompetens mellan den lokala och centrala nivån, detta eftersom de ser en risk med kompetensbrist alternativt onödig dubbelbemanning om likvärdig kompetens ska finnas både lokalt och centralt.

Jusek
Fackförbundet *Jusek* instämmer i den målsättning för landstingets inköpsarbete som anges i remissförslaget och ser positivt på införandet av kategoristyrt inköpsarbete. Jusek önskar att vikten av samordnade upphandlingar lyfts fram tidigare och tydligare än i remissversionen. Jusek önskar vidare förtydliganden av hur otillåtna upphandlingar och dålig efterlevnad av upphandlade ramavtal ska motverkas, liksom ett förtydligande av rollen för SLL Upphandling, hur anställda ska hanteras och att processen behöver tydliggöras. Slutligen anser Jusek att förändringen ska riskbedömas enligt föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete (2001:1).

Vision
Fackförbundet *Vision* ser en svaghet i att dokumentet i sin remissversion är visionärt, och efterfrågar riktlinjer för tillämpning ner till beställar-/kundnivå. De menar att det ibland finns behov av att utbilda kunder i vad som krävs vid offentlig upphandling. Vision ser vidare en risk för att policyn leder till ökad arbetsbelastning och undrar hur ett behov av fler anställda ska finansieras. Vision undrar vidare hur formuleringarna om samordnad upphandling rimmar med ambitionen att möjliggöra för mindre företag att lämna anbud.